

ter. Jeg skal efter statistisk Aarbog for 1899 nævne det samlede Beløb af Hartkornsskatterne og af Formue- og Lejlighedsskatterne til Sognekommunerne. Hartkornsskatterne til Sognekommunerne udgjorde i 1896 7,383,000 Kr., men i 1897 kun 7,310,000 Kr. Der er altsaa en Dalen i de sognekommunale Hartkornsskatter fra 1896 til 1897 paa over 70,000 Kr., hvorimod der samtidig er en Vækst af Formue- og Lejlighedsskatten til Sognekommunerne fra 4,974,000 Kr. i 1896 til 5,114,000 Kr. i 1897. Altsaa Formue- og Lejlighedsskatten er vokset omtrent dobbelt saa stærkt, som Hartkornsskatterne til Sognekommunerne ere dalede. Jeg tror ikke, at det er ganske tilfældigt. Man vil jo mange Steder fra Sognekommunerne vide, at Hartkornsskatterne nedsættes, og at Formue- og Lejlighedsskatten til Gengæld stiger. Der er de Sognekommuner, hvor Hartkornsskatterne nu ere reducerede til $\frac{1}{10}$ af de samlede Skatter. Det er ganske vist Kommuner i Nærheden af Kjøbenhavn og Købstæderne, men der er stadig en Tendens derude til at nedsætte Hartkornsskatterne og forhøje Formue- og Lejlighedsskatten. Det er ganske rimeligt, og jeg forstaa saa godt, at de Hartkornsbesiddere, der ere født Flertal i Sogneraadet, benytte Lejligheden til at foretage en saadan Forskydning, der ogsaa fremgaar af statistisk Aarbog. Jeg antager, at denne Forskydning vil tage endnu stærkere Fart, saa snart vi faa en Lov om mellemkommunal Beskatning, thi det, der hindrer Sogneraadene i at nedsætte Hartkornsskatterne, er ganske sikkert den Betragtning, at saa vil en Del Herregaarde blive ubeskattede, idet de kun kunne rammes til Sognet gennem Hartkornsskatterne. Naar man altsaa sætter Kraft ind paa det, som ogsaa mit Parti ønsker, at der skal sættes Kraft ind paa, nemlig en mellemkommunal Beskatning, vilde Sogneraadene derved faa et aldeles afgjort Middel til at fiksere, ja endogsaa til meget stærkt at nedbringe Hartkornsskatterne til Kommunerne, og vi skulle fra vor Side ikke modsætte os, at man gaar i den Retning, tværtimod, vi have altid arbejdet for det. Men det er altsaa næppe ganske rigtigt, hvad det ærede Medlem for Køge sagde, at Hartkornsskatterne have en stadig stigende Tendens, ikke en Gang til Kommunerne — til Staten ere de jo faste. (Sloth: Ja, men til Amtskommunerne.) Til Amtskommunerne stige de jo en Del, men der stige de Bidrag, der paalægges Kommunerne vistnok nok

saa stærkt. Af de 90 Mill. Kr. godt og vel, der i alt svares i Skatter i Danmark, udreder Hartkornet kun de 19 Mill. Det er altsaa ikke saa forfærdeligt. Man er ved at opagitere en Stemning paa mange Steder for, at Hartkornsskatterne ere de absolut overvejende og de absolut uretfærdigste, men det er en kunstig Stemning; det er en Sæbeboble, der brister, saa snart den berøres af en nøgtern Kritik. Denne Mening, at Landbruget er at betragte som et Pakæsel, der maa bære alle Byrder, er i Virkeligheden ganske uholdbar. Hartkornet svarer kun ca. $\frac{1}{5}$ af de Skatter, der overhovedet svares her i Danmark. Det er da lidt urimeligt at begynde at reformere disse Skatter samtidig med, at man lader alle andre Skatter — de $\frac{4}{5}$ af samtlige Skatter i Danmark — forblive uforandrede. I Kommuneskatter udredes der i Danmark omtrent 31 Mill. Kr. Af dem udreder Hartkornet de $12\frac{1}{2}$ Mill. Kr., d. v. s. ca. 40 pCt., men af de Statsskatter, som Flertallet nu ønsker overførte til Kommunerne, vil Hartkornet faa de 7 Mill. eller ca. 70 pCt. Man vil se, i hvilken Grad denne Skattereform favoriserer Hartkornet paa det øvrige, ikke-hartkornsbesiddende Lands Bekostning.

Det er meget betydelige Summer, der her foreslaas anvendte til Lettelse af Hartkornet, og jeg har allerede paavist, hvorledes den almindelige Befolkning, ogsaa paa Landet, næsten ingen Lettelse faar, hvorledes det er Hartkornsbesidderne, der faa den. Men det er jo endvidere klart, at Hartkornsbesidderne faa Fordelen i stigende Grad, jo større deres Hartkorn er. Det er en ejendommelig Form for stigende Skala, man her foreslaar. Landarbejderne faa ingen Lettelse, Gaardmændene faa nogen Lettelse, Proprietæerne faa en stor Lettelse og Godsejerne en kolossal Lettelse. Det er en ny Form af stigende Skala, men en ny Form, som jeg ikke kan billige. Her overføres ca. 7 Mill. Kr. fra Staten til Kommunerne, 7 Mill., som udelukkende skulle komme Hartkornet til gode. Kun de 3 Mill. af de godt 10 Mill., her er Tale om, ville komme Formue- og Lejlighedsskatten her i Landet til gode. Det vil blive saadan noget som 18 Kr. pr. Td. Hartkorn. Efter det oprindelige Regeringsforslag og ogsaa efter det Forslag, som oprindeligt vedtoges her i Folketinget, paaregnedes Lettelsen paa hver Td. Hartkorn til 8 Kr., nu vil Lettelsen ved den Ændring, jeg omtalte før, som er vedtagen af Landstinget og til Dels accepteret her, og efter det ny Forslag, der nu er frem-